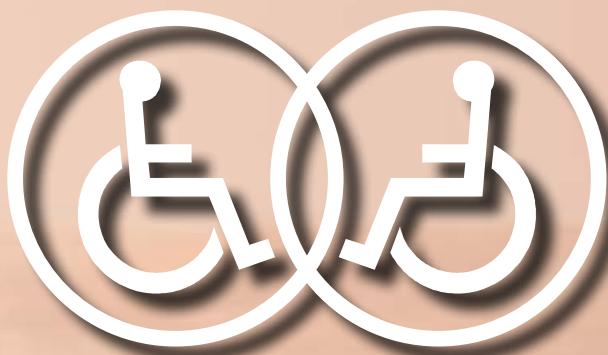

GLASNIK UTI ZADAR

GODINA VIII - BROJ 8
Prosinac 2020. godine, Zadar

SADRŽAJ:

- Riječ urednika
- Povijest Udruge
- Plan i program Udruge za 2021. godinu
- Međunarodni dan osoba s invaliditetom 2019. godine
- Nacionalni dan oboljelih od cerebralne i dječje paralize
- Svjetski dan oboljelih od cerebralne i dječje paralize
- Skupština 2020. godine
- Međunarodni dan oboljelih od neuromuskularnih bolesti
- Europski tjedan mobilnosti 2020. godine
- Svjeća za Vukovar i Škabrnju
- Javna tribina USZZ
- Konferencija povodom Međunarodnog dana bijelog štapa
- TZ Grada Zadra prilagodila Web stranicu OSI-ma
- Prilagođenost Sveučilišta u Zadru OSI-ma
- Knjižnične usluge za osobe s invaliditetom u Znanstvenoj knjižnici Zadar
- Život s osobom s invaliditetom
- Stvaralaštvo Marije Ilić
- Zabavni kutak

Izdavač:

Udruga tjelesnih invalida Zadarske županije Zadar
Ulica obitelji Stratico 1
23 000 Zadar

Glavni urednik:

Filip Jadrijev

Redakcija-uredništvo:

Željko Županović, Stanko Panić, Nikolina Pekić, Marija Ilić

Broj primjeraka: 250

Tisk i grafička priprema:

RIJEČ UREDNIKA

Dragi naši članovi, sugrađani i čitatelji evo još jedna godina je iza nas. Nažalost ova je protekla u sjeni pandemije koronavirusom ali nadamo se da će nadolazeća godina biti bolja i da će se borba s ovim podmuklim virusom privesti kraju. Budući da se u našem slučaju radi o osjetljivoj i u mnogočemu rizičnoj skupini ljudi, vodstvo Udruge je radi zdravstvene sigurnosti svojih članova odlučilo odgoditi, a i u potpunosti otkažati neka događanja. Neka su pak događanja održana u nešto drugačijem formatu nego inače, sukladno epidemiološkim uvjetima. Zahvaljujući podršci od strane Upravnog odjela za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade Zadarske županije, u mogućnosti smo nastaviti s našom malom tradicijom izдавanja Glasnika evo sad već osmu godinu za redom i ovim putem im se zahvaljujemo. Naš moto je kroz život zajedno i u duhu tog slogana nastojimo pružiti ruku priateljstva, podrške i pomoći kroz svoj rad i djelovanje. Tako je i ovaj Glasnik naša poveznica s vama, način da vam slikovito i sažeto približimo cjelogodišnja događanja kojih smo bili dio. Nadamo se da ćete na ovim stranicama dozнати koju novu informaciju, opustiti se pa i nasmijati kroz naš zabavni kutak te da ćete uživati listajući i čitajući ovaj Glasnik onoliko koliko smo mi uživali sastavljući ga. Želimo vam sretan i blagoslovjen Božić te mnogo zdravlja, sreće i uspjeha u nadolazećoj godini.

S poštovanjem,
Filip Jadrijev

Povijest UTI Zadar 1983-2020

Poštovani Članovi Udruge Tjelesnih Invalida Zadarske Županije Zadar i ostali čitatelji našeg GLASNIKA u nekoliko crtica i sjećanja osvrnuo bih se na proteklo razdoblje, odnosno, na punih 37 godina postojanja i rada jedne od najbrojnijih Udruga po članstvu na području naše Županije i šire.

Istaknuo bih da je ova 2020. godina na svoj način jubilarna, jer je nakon prve registracije i upisa u Registar društvenih organizacija 12. ožujka 1985. godine, ove godine napunila punih 35 godina djelovanja, pomažući onoliko koliko je mogla u životu i radu Osobama S Invaliditetom.

Od osnivanja davne 1983. godine, dana 18. studenog u prostorima Centra za socijalni rad, gdje je od desetaka prvih članova, djece s teškoćama, njihovih roditelja i socijalnih radnika pokrenuta humanitarna udruga koja kroz svoj dugogodišnji

rad, vodi brigu i skrb o osobama s tjelesnim oštećenjem do današnjih dana, povećavajući svoje članstvo iz godine u godinu, te u posljednjih jedanaest godina prosječno broj preko 800 članova što je čini jednom od najbrojnijih udruga na području našeg Grada.

Spomenimo da je Udrugu do danas vodilo desetak Predsjednika (neki i u nekoliko manda) koje smo već u prošlim brojevima našeg Glasnika spominjali, ali istaknuo bi današnjeg predsjednika gospodina Željka Županovića, koji se u ovim teškim, stresnim trenucima za sve nas i članove naše udruge, zajedno sa najgovornijim suradnicima nosi s problemima uzrokovanim Corona virusom u neprimjerenim uvjetima. Prisjetimo se nemogućnosti održavanja naše redovne Skupštine, koja se trebala održati u mjesecu travnju, nismo mogli organizirati redovni godišnji izlet koji je bio planiran za mjesec svibanj, a koji je osim rekreacije članova i viđenja novih sadržaja i te kako važan za socijalizaciju našeg članstva.

Obilježili smo skromno Nacionalni dan osoba s cerebralnom paralizom kao i Nacionalni dan oboljelih od mišićne distrofije, a isto tako i Evropski tjedan mobilnosti. Nadamo se da ćemo ipak zapaliti svjeće 18. studenog našim poginulim braniteljima Vukovara i Škabrnje na Narodnom trgu. Svjesni smo da ove godine neće biti okupljanja u povodu Međunarodnog dana OSI koji se obilježava 3. prosinca svake godine zbog poznate nam situacije, ali nas to neće sprječiti da i dalje budemo u kontaktu sa članovima naše Udruge i da upoznajemo naše sugrađane sa njihovim životnim situacijama i potrebama posebno što i ove godine podržavamo Kampanju bijele vrpce sa već poznatim sloganom " NE NASILJE NAD ŽENAMA".

Stanko Panić

UDRUGA TJELESNIH INVALIDA
ZADARSKE ŽUPANIJE
Z A D A R
Zadar, 04. studenog 2020. g.

PRIJEDLOG PLANA I PROGRAMA DJELOVANJA UTI ZADAR ZA 2021. godinu

Temelj za donošenje Plana i programa djelovanja UTI Zadar u 2017. godini je prihvaćeni četverogodišnji Plan i program djelovanja UTI Zadar (2017. -2021.godina).

Ovaj Plan i program nadopunjeno je konkretnim prijedlozima za sljedećih 12 mjeseci. Aktivnosti i događanja navedena u ovom prijedlogu podložni su izmjenama ovisno o razvoju situacije s COVID-19:

- u suradnji sa tijelima Grada Zadra članovima osigurati dodatni dio prostora Udruge,
- osnažiti radžena s invaliditetom organiziranjem raznih aktivnosti,
- organizirati u mjesecu svibnju/lipnju jednodnevni izlet radi osnaživanja članstva i iskazanim prihvatljivim željama članova,
- dostojanstveno obilježiti Nacionalne dane CDIP i SDD, kao i 18. studenog Pad Vukovara i masakra u Škabrnji, 3. Prosinca- Međunarodni dan osoba s invaliditetom okupljanjem članova Udruge i raznim prigodnim aktivnostima i manifestacijama, i ostalih državnih, nacionalnih i međunarodnih manifestacija koje se obilježavaju: dani otvorenih vrata udruga i dani mobilnosti
- poticati druženje i izmjenu iskustava članova sastajanjem u Udruzi,
- povećati informiranost članova putem web stranice, obavijesti i Glasnika
- poticati članove na bavljenje sportom i organizirati sportska druženja,
- posjetiti najpotrebitije članove UTI Zadar (100%-tno tjelesno oštećenje),
- organizirati što veći broj volontera za pomoć članovima UTI Zadar,
- biti u kontaktu sa članovima u ostalim gradovima naše Županije kao što su Pag, Gračac, Obrovac, Benkovac, Biograd n/m i otvoriti podružnice u istima,

Potrebna sredstva za rad UTI Zadar zatražiti od grada Zadra i Županije koji su i do sada osiguravali većinu prihoda za nesmetani rad Udruge. Iznaći i nove izvore financiranja sve u skladu sa čl. 58. Statuta UTI Zadar. U cilju navedenog Udruga će se javljati na natječaje i odgovarajuće projekte koje raspisu tijela lokalne i regionalne uprave/ samouprave, resorna Ministarstva, Savezi, trgovačka društva i druge ustanove vezano za pomoć i uključivanje osoba s invaliditetom u sve „pore“ društva Grada i Županije.

OBILJEŽAVANJE MEĐUNARODNOG DANA OSOBA S INVALIDITETOM

Sukladno dugogodišnjoj tradiciji, Udruga tjelesnih invalida Zadarske Županije Zadar je obilježila Međunarodni dan osoba s invaliditetom u prostorijama Arsenala.

U svečanom okruženju uz naše drage članove i predstavnike Županije, Grada, Caritasa i lokalnih udruga obilježili smo ovaj za nas poseban dan. Uz predsjednika Udruge, gospodina Željka Županovića uzvanicima su se obratili i župan dip.ing. Božidar Longin, gradonačelnik dr. Branko Dukić te pročelnik Upravnog odjela za socijalnu skrb i zdravstvo prof. Mario Pešut.

Uz gore navedenu gospodu uzvanicima se obratio i ravnatelj Srednjoškolskog đačkog doma Zadar, gospodin Ivan Đula, koji je ovom prigodom u ime štićenika Doma Udrudi poklonio jedan od uradaka njihove foto i mакetarske sekcije pod vodstvom profesora Damira Tomića. Koristimo ovu priliku kako bismo se još jednom zahvalili na tom lijepom poklonu kao i na dugogodišnjem prijateljstvu i suradnji. Svojim prisustvom su nas počastili i mali štićenici Dječjeg vrtića Latica koji su svojom razigranošću unijeli veselje u cjelokupno druženje.

S ciljem podizanja svjesnosti o važnosti prevencije svih oblika nasilja, ovom prilikom smo uzvanicima podijeli bijele vrpce i ostale materijale koji su se ove godine dijeli u sklopu Kampanje bijele vrpce „Oboji svijet narančasto“, 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama.

OBILJEŽAVANJE NACIONALNOG DANA OSOBA S CEREBRALNOM I DJEČJOM PARALIZOM

05. SVIBNJA 2020. GODINE

S obzirom da zbog situacije s COVID-19 nismo bili u mogućnosti obilježiti ovaj dan prigodnim okupljanjem kao što je to bilo dosadašnjih godina ovim putem bismo htjeli barem spomenom obilježiti ovaj dan.

Cerebralna paraliza (CP) je grupa neprogresivnih poremećaja pokreta i položaja uzrokovana prirođenom anomalijom ili oštećenjem nezrelog mozga. Takvo stanje može biti izazvano razvojnim poremećajima ili ozljedama mozga tijekom trudnoće, porođaja ili neposredno nakon porođaja. Pojavljuje se otprilike kod jednog djeteta na 400 novorođenčadi. Postejnjih godina neki oblici cerebralne paralize postali su mnogo češći. Pretpostavlja se da je uzrok tome vjerojatno povećano preživljavanje prerano rođene djece s niskom porođajnom težinom. Taj je poremećaj ujedno najčešći uzrok nesposobnosti kod djece.

Neki od simptoma i znakova cerebralne paralize su: slaba napetost ili mlohatost mišića, nesposobnost sjedenja bez potpore u dobi od 8 mjeseci, upotreba samo jedne strane tijela, teškoće hranjenja, jaka razdražljivost, odsutnost

osmijeha, a konačnu dijagnozu cerebralne paralize postavlja neuropedijatar ili fizijatar.

Svako dijete različito je zahvaćeno cerebralnom paralizom, pa se teškoće kretanja mogu razlikovati od jedva primjetnih do očiglednih. Neka djeca imaju laganu slabost ili mltavost, a druga teškoće puzanja, hodanja, govora, hranjenja ili korištenja rukama. Neka, pak, nisu sposobna ni samostalno sjediti bez tuđe potpore. Najteže zahvaćena djeca su teško hendikepirana, i potrebni su im njega i briga do kraja života. Sukladno tome svako dijete s cerebralnom paralizom treba individualan program tretmana. Fizikalni terapeut, radni terapeut i govorni terapeut nastojat će poboljšati djetetov posturalni tonus, pokrete i govor. Učinkovitost fizikalnog tretmana ovisi o težini oštećenja mozga i postojanju drugih oštećenja kao što su malformacije i defekti osjetila, epilepsija i sl. te o vremenu kada je tretman započet, koliko je ciljan i kakvim se intenzitetom provodi.

Prema službenim podacima Izvješća o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj

živi 511.281 osoba s invaliditetom koje čine 12.4 % ukupnog stanovništva². Od ukupnog broja osoba s invaliditetom; osobe s cerebralnom paralizom čine 4.1 % odnosno 20.939 osoba. Najveći broj osoba s CP živi u Gradu Zagrebu (2879), zatim na području Splitsko-dalmatinske županije (1903), Primorsko-goranske županije (1298), Zagrebačke županije (1166), Osječko-baranjske županije (1140) i Varaždinske županije (1066). Suprotno tome, najmanji broj osoba s CP živi na području Ličko-senjske županije (213), Požeško-slavonske županije (419), Dubrovačko-neretvanske županije (461), Virovitičko-podravske županije (479) i Šibensko-krumske županije (493).

Problemi osoba sa cerebralnom paralizom, njihovih obitelji i osoba koje o njima skrbe još uvijek nisu dovoljno poznati ni prepoznati, dok je zadatak cijelog društva osigurati uvjete za izjednačavanje mogućnosti i unapređenje kvalitete života za ovu posebnu vulnerable populaciju. Također je bitno istaknuti važnost cijepljenja djece protiv virusa dječje paralize jer su posljedice daleko teže ako ih se ne cijepi.

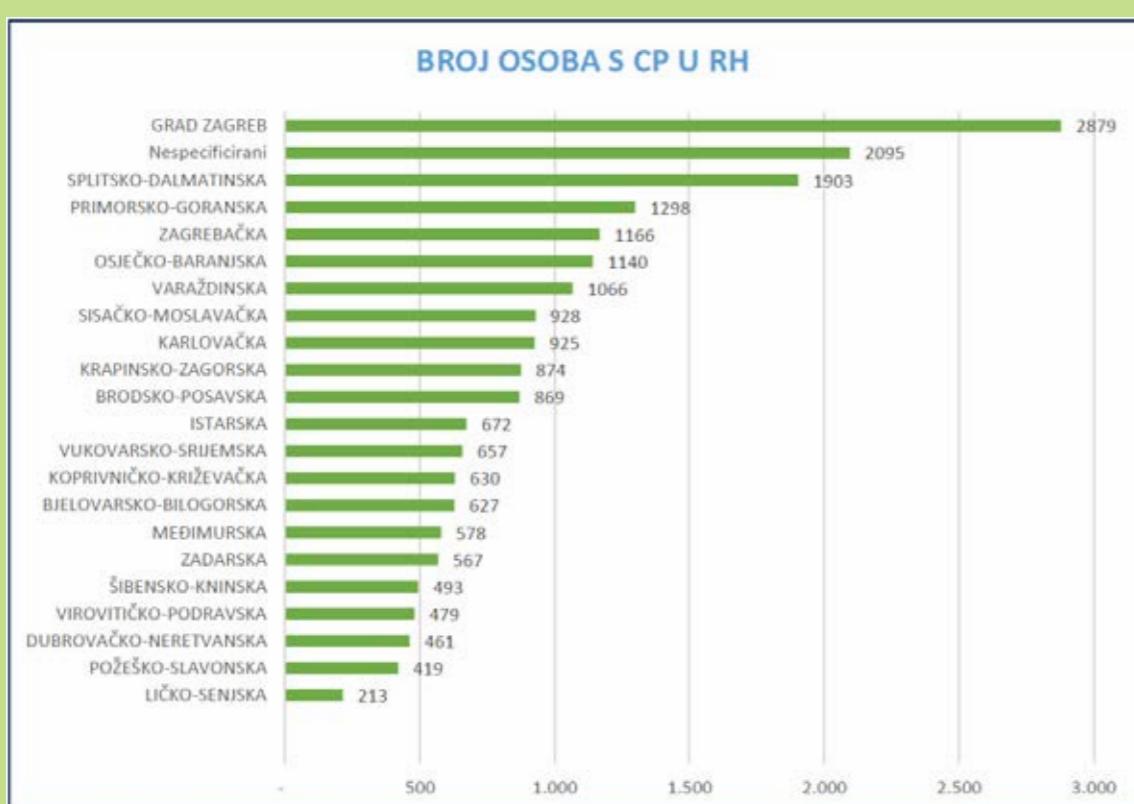
OBILJEŽAVANJE SVJETSKOG DANA CEREBRALNE PARALIZE

06. LISTOPADA 2020. GODINE

Zbog ograničenja broja sudionika na javnim okupljanjima uslijed epidemiološke situacije, te zbog činjenice da se radi o rizičnoj skupini ljudi nismo održali nikakva okupljanja povodom obilježavanja Svjetskog dana Cerebralne paralize ali smo stoga sudjelovali u svjetskoj kampanji povodom obilježavanja spomenutog dana.

Svjetski dan cerebralne paralize tradicionalno se obilježava 06. listopada. Riječ je o društvenom pokretu s ciljem osiguravanja punih prava, pristupa i mogućnosti za sve osobe s cerebralnom paralizom.

Osobe s cerebralnom paralizom često su „nevidljive“ u društvu i isključene iz zajednice. Zbog toga je kampanja bila organizirana u

ozračju slogana: **JA SAM OVDJE**. U kampanji je bio uključen velik broj osoba s cerebralnom i dječjom paralizom, njihovih članova obitelji te više od 75 organizacija diljem svijeta. Cilj kampanje je bio ukazati užoj i široj zajednici na postignuća, promjene, inovativna i kreativna rješenja koja osobe s cerebralnom paralizom i njihove obitelji svakodnevno iznalaze kako bi si omogućili bolji život. U tom duhu je i pokrenut poziv svima koji se bore sa cerebralnom paralizom da podijele svoje priče na društvenim mrežama te stranicama svjetske organizacije osoba s cerebralnom paralizom pod motom **OSTAVI SVOJ TRAG**. Također upućen je poziv svim ljudima dobre volje da se 06. listopada u 13:00h priključe ljudima diljem svijeta u provođenju vremena u šetnji, rolanju, trčanju, vožnji bicikla, kupanju u moru ili bavljenju nekim drugim sportom ili nekom novom aktivnošću u znak podrške osobama s cerebralnom paralizom.

Ako je spomenuta kampanja nadahnula samo jednu osobu s cerebralnom paralizom na ostvarivanje svojih snova, osvijestila makar jednu osobu vezano za potrebe osoba s cerebralnom paralizom i invaliditetom općenitom, postigla je svoj cilj. Osvrnamo se oko sebe, postoji mnogo načina na osnovu kojih možemo napraviti promjenu.

C CEREBRAL PALSY MOVE AS PI SRA ONE

Let's Move As One
at 1:00pm this
World Cerebral Palsy Day!

Tuesday October 6, 2020

FIND OUT MORE AT CPISRA.ORG

#WorldCPDay
#CPMoveAsOne

OTKAZANA REDOVNA SKUPŠTINA UTI ZADAR

Udruga tjelesnih invalida Zadarske županije već godinama organizira svoju Skupštinu u sklopu prostorija jedriličarskog kluba Uskok, međutim ove godine zbog pandemije izazvane koronavirusom održavanje iste je izostalo. Naime, zbog ograničenja broja sudionika na javnim okupljanjima i činjenice da se radi o vrlo rizičnoj skupini ljudi Nadzorni Odbor i Predsjedništvo Udruge su radi zdravstvene sigurnosti svojih članova odlučili ne održati ovogodišnju Redovnu Skupštinu. Izborna Skupština će biti održana iduće godine u travnju sukladno epidemiološkim uvjetima. Svi naši članovi mogu kontaktirati Udrugu ukoliko žele imati uvid u način rada Udruge te provedene i aktualne aktivnosti iste. U nastavku možete pročitati kratki pregled održanih aktivnosti tijekom protekle godine.

Tijekom 2020. godine Predsjedništvo Udruge je održalo 6 sjednica, a na sjednici održanoj 06. veljače 2020. Predsjedništvo je donijelo odluku o utvrđivanju Završnog računa i isti je uredno dostavljen FINI na pregled i kontrolu.

Udruga se 13. veljače 2020. godine prijavila na Javni poziv za prijavu programa i projekata udruga u Zadarskoj županiji za dodjelu finansijske potpore u okviru raspoloživih sredstava Proračuna Zadarske županije za 2020. godinu. Također, istog datuma, Udruga se prijavila i na Javni natječaj za odabir projekta i programa iz područja zdravstvene zaštite i socijalne skrbi u 2020. godini objavljen od strane Grada Zadra. Obje prijave su rezultirale potpisivanjem Ugovora o financiranju.

Sukladno odluci Nacionalnog i lokalnog stožera civilne zaštite Udruga je 17. ožujka 2020. prestala raditi sa strankama do daljnog. Za to vrijeme članovima Udruge smo bili dostupni putem telefona i e-mail-a. Sukladno tome predsjednik Udruge, gospodin Željko Županović gostovao je na Radio Zadar u emisiji Jutro uz radio Zadar i tim putem je, između ostalog pozvao sve članove da čuvaju svoje zdravlje i zdravlje svojih bližnjih i ostanu kod kuće. Isto tako je tajnik udruge, gospodin Filip Jadićev putem članka u Zadarskom listu poručio našim članovima da smo tu za njih i istaknuo da moramo poštivati "pravila igre" kako bismo zaštitili sebe i druge.

Kako OSI ne bi bile zakinute za vrijeme lockdown-a Udruga tjelesnih invalida Zadarske županije Zadar je s Gradskim stožerom civilne zaštite dogovorila da se prijevoz kombijem osoba s invaliditetom za osobe s invaliditetom na području Grada Zadra odvija samo za hitne potrebe odlaska lječniku u bolnicu. Također su, sukladno članku 3. Pravilnika o obavljanju

prijevoza za osobe s invaliditetom na području Grada Zadra dogovorili kako pravo na prijevoz imaju korisnici koji se kreću uz pomoć invalidskih kolica s prebivalištem na području Grada Zadra i koji su uvršteni na Listu korisnika prijevoza.

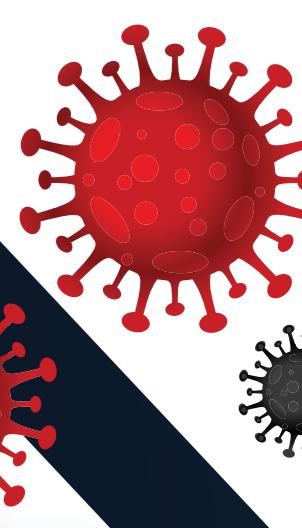
Predsjednik Udruge je dao izjavu za Dnevnik NOVA TV te za Zadarski list vezano za preusmjeravanje novca (450 milijuna kuna) iz fonda za osobe s invaliditetom u vladin projekt Potpora za očuvanje radnih mesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom ističući da je takav potez nepravedan prema osobama s invaliditetom.

Nažalost ove godine zbog situacije s koronavirusom nismo bili u mogućnosti slijediti našu tradiciju zajedničkog druženja u vidu izleta. Kao lokaciju za ovogodišnji izlet Predsjedništvo UTI-a je 12. ožujka na 24. sjednici Predsjedništva odabralo lokaciju Etnoland Dalmati u Pakovom selu. Riječ je o tematskom parku u prirodi koji pričajedinstvenu priču o povijesti, kulturi i tradiciji Dalmatinske zagore. Prostor spomenutog parka je provjeren vezano za dostupnost osobama s invaliditetom, aranžman je bio dogovoren međutim zbog lockdown-a smo bili prisiljeni otkazati izlet u svibnju. Budući da situacija s koronavirusom još uvijek nije stabilna odlučili smo u potpunosti odustati od organizacije ovogodišnjeg izleta radi zdravstvene sigurnosti naših članova.

Obilježeni su: Nacionalni dan osoba s cerebralnom i dječjom paralizom 05. svibnja 2020. godine, Nacionalni dan osoba oboljelih od mišićne distrofije i ostalih neuromuskularnih bolesti 21.svibnja 2020. godine, Europski tjedan mobilnosti od 16 do 22. svibnja 2020. godine, te Svjetski dan osoba s cerebralnom i dječjom paralizom 06. listopada 2020. godine.

Sudjelovanje na tribini Udruge slijepih Zadarske županije u sklopu projekta „Zajedno, aktivno, ravnopravno!“ 09.rujna 2020. te na konferenciji povodom Međunarodnog dana bijelog štapa također u organizaciji Udruge slijepih Zadarske županije, dana 15. listopada 2020. godine.

O nekim od navedenih aktivnosti bit će više riječi na slijedećim stranicama ovog Glasnika.

Obilježavanje Nacionalnog dana osoba oboljelih od MIŠIĆNE DISTROFIJE I OSTALIH NEUROMUSKULARNIH bolesti 21. svibnja 2020. godine

Udruga tjelesnih invalida Zadarske županije Zadar sukladno dugogodišnjoj tradiciji obilježila je Nacionalni dan osoba oboljelih od mišićne distrofije i ostalih neuromuskularnih bolesti s ciljem **kontinuiranog senzibiliziranja** javnosti o potrebama i mogućnostima osoba oboljelih od mišićne distrofije i ostalih neuromuskularnih oboljenja kao i **stvaranja okruženja jednakih mogućnosti**. Ove godine zbog situacije s koronavirusom nismo organizirali nikakve prezentacije, javne tribine i sl. ali se stoga istupilo u janost u vidu članaka u lokalnim novinama, intervjuja na radiju te objavama na društvenim stranicama. U nastavku slijedi nekoliko informacija vezano o neuromuskularnim bolestima. Procjenjuje se da u Hrvatskoj ima oko 4.500 oboljelih od mišićne distrofije i srodnih neuromuskularnih oboljenja. Prema podacima HZJZ u 2019. godini na području Zadarske županije od bolesti mionervalne veze i mišića boluje 46 osoba, te 10 osoba od sistemne atrofije koje zahvaćaju središnji živčani sustav. Neuromuskularne bolesti uključuju skupine bolesti kod kojih se radi o promjenama na živčanim ili mišićnim stanicama ili o poremećaju prijenosa podražaja živca na mišić. Trenutno ne postoji lijek niti terapija kojima bi se moglo zaustaviti ili sprijeći razvoj mišićne distrofije kao i većine poznatih neuromuskularnih oboljenja. Međutim postoje tretmani koji ublažavaju neke od simptoma, barem u manjoj mjeri ili pak usporavaju neizbjegjan napredak bolesti.

Postoji više vrsta mišićne distrofije i sve one kao takve predstavljaju skupinu progresivnih bolesti mišića, uzrokovanih genetskim defektima. Najagresivnija vrsta mišićne distrofije je Duchenne mišićna distrofija za koju je karakterističan kratak životni vijek, kasne 20-te a u pojedinim slučajevima i rane 30-te. Simptomi mišićne distrofije općenito mogu početi slabljenjem

mišića najbližih trupu, lažnom hipertrofijom mišića (zadebljanje potkoljenica masnim tkivom), motoričkom nespretnošću, a zatim napredovati do teškog propadanja mišića i slabosti mišićne kontrakcije. Osim spomenute mišićne distrofije neuromuskularne bolesti uključuju:

1. Neuropatije – najčešći poremećaji perifernog živčanog sustava, karakterizirane simptomima kao što su slabost, trnjenje i promjene boje i teksture kože.
2. Amiotrofička lateralna skleroza (također poznata kao ALS ili Lou Gehrigova bolest) je progresivna bolest motornih neurona, koja uključuje bezbolni gubitak funkcije mišića i atrofiju, te često i poteškoće kod gutanja i govora.
3. Miopatije su bolesti mišića, koje uzrokuju slabost, koja je obično najviše izražena u natkoljenicama i nadlakticama. Uzroci mogu uključivati infekcije i trovanja.
4. Mijastenija gravis je autoimuna bolest, kod koje dolazi do blokiranja prijenosa signala sa živaca na mišiće, onemogućujući mišićnu kontrakciju.

Osobe sa spomenutim oboljenjima te osobe s invaliditetom općenito ne zaslužuju diskriminaciju i socijalno isključivanje samim time što su različiti. Različit znači biti drugačiji. Svatko se po nečemu razlikuje, bilo po boji kože, spolu, visini, težini, načinu odijevanja, boji glasa ili nečemu drugome. Različitost obogaćuje, a jedna od različitosti je invaliditet koji može ograničavati sposobnost kretanja, mogućnost da se vidi, čuje, ali ne ograničava neke druge sposobnosti. Stoga svaka osoba zaslужuje mogućnost življenja „punim plućima“ u okviru svojih mogućnosti bez straha od osude, etiketiranja i isključivanja.

Tu smo, drugačiji po načinu ostvarenja naših potreba, ali želimo inkluzivnu zajednicu koja nam pruža mogućnost obrazovanja, zdravstvene i socijalne zaštite, zapošljavanja, ljubavi...

Kao i ovi oblaci,
svi smo drugačiji iznutra i izvana,
ali svatko od nas ima pravo na
izjednačene životne mogućnosti i za svakoga je
predviđeno mjesto pod ovim nebom.

21.
svibnja
Nacionalni dan
osoba oboljelih od
neuromuskularnih
bolesti

OBILJEŽAVANJE EUROPSKOG TJEDNA MOBILNOSTI

Europski tjedan mobilnosti tradicionalno se održava svake godine od 16. do 22. rujna. Ova inicijativa na europskoj razini potiče male i velike gradove na uvođenje i promicanje održivih prijevoznih sredstava i ujedno poziva sve ljudе da iskušaju alternative vožnji automobilom. Slogan ovogodišnjeg Europskog tjedna mobilnosti glasio je „Mobilnost s nultim emisijama za sve“ („Zero-emission mobility for all“) kojim se podržava Europski zeleni plan kojem je, između ostalog cilj ugljično-neutralni kontinent do 2050. godine. Provedba spomenute manifestacije je zamišljena kroz tri faze, a to su: tjedan aktivnosti, osmišljavanje trajnih mjera za uvođenje održive mobilnosti te sam „Dan bez automobila“ koji se održao 22. rujna i bio zamišljen kao centralni događaj Europskog tjedna mobilnosti.

S obzirom da trenutno živimo u sjeni pandemije Udruga tjelesnih invalida Zadarske županije ove godine nije organizirala svoje tradicionalno okupljanje radi mapiranja arhitektonskih prepreka u našem gradu povodom Europskog tjedna mobilnosti. Međutim, pod motom „ŽIVOT BEZ ARHITEKTONSKIH BARIJERA“ je pozvala sve sugrađane da se obrate putem telefona, web stranice ili e-maila i podijele s nama lokacije arhitektonskih prepreka koje su zamjetili kako bismo ih mogli evidentirati i intervenirati da iste budu otklonjene. Svaka barijera manje osobama u kolicima, na štakama i drugim pomagalima, slijepim i slabovidnim osobama puno znači.

OBILJEŽAVANJE DANA SJEĆANJA NA ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA I DANA SJEĆANJA NA ŽRTVU VUKOVARA I ŠKABRNJE

Dana 18. studenog 2020. godine povodom obilježavanja Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje predstavnici Udruge tjelesnih invalida Zadarske Županije Zadar su tradicionalno zapalili svijeće na Narodnom trgu. Nažalost zbog pandemije izazvane koronavirusom spomenuto obilježavanje je proteklo u nešto manje svečanom tonu i sa manjim brojem ljudi nego što je to inače slučaj. Nastojalo se, s jedne strane, ispoštovati dugogodišnju tradiciju obilježavanja ovog dana, a s druge strane, preporuke i mjere od strane Stožera. U skladu s tim, uz nekoliko predstavnika Udruge obilježavanju su prisustvovali pročelnik Upravnog odjela za zdravstvo, socijalnu skrb, udruge i mlade, gospodin Bernard Maruna, te par učenika iz Srednjoškolskog đačkog doma Zadar pod vodstvom profesora Damira Tomića.

14

15

15

JAVNA TRIBINA UDRUGE SLIJEPIH ZADARSKE ŽUPANIJE

Predstavnici Udruge tjelesnih invalida Zadarske županije Zadar su, s ciljem podrške i poticanja suradnje i partnerstva u civilnom sektoru, dana 09. rujna 2020. sudjelovali na javnoj tribini pod nazivom Integracija slijepih i slabovidnih osoba u društveni život zajednice-Zajedno, aktivno, ravnopravno. Tribinu je organizirala Udruga slijepih Zadarske županije u sklopu projekta „Zajedno, aktivno, ravnopravno!“ financiranog od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Svrha tribine je bila educiranje građana o pravima slijepih osoba, pomagalima i pružanju psihosocijalne podrške slijepim osobama i njihovim obiteljima. Partneri na spomenutom projektu su: Grad Zadar, Znanstvena knjižnica Zadar, Zadarski plesni ansambl, Udruga slijepih županije Šibensko-kninske, Udruga „EKO-Zadar“, Centar za socijalnu skrb Zadar -podružnica Obiteljski centar.

Predavači u sklopu tribine su bili:

- Andreja Veljača, izvršna direktorka Hrvatskog saveza slijepih
- Mladen Meničanin, djelatnik EKONOMAT-a
- Vinka Hrgovčić Cvetko, defektolog
- Mladen Bajlo, predsjednik Udruge slijepih Zadarske županije
- Ana Perica, voditeljica projekta u Udrudi slijepih Zadarske županije
- Marta Pleško, izvoditeljica aktivnosti na projektu „Zajedno, aktivno, ravnopravno!“

Uz glavne predavače predstavili su se i neki od partnera, a prisutni građani su upotpunili tribinu svojim pitanjima pa se tako raspravljalo o inkluzivnom dodatku, pravima osobama s invaliditetom, osobnoj asistenciji i sličnim pitanjima, nedoumnicama i problemima koji muče osobe s invaliditetom bez obzira na postotak i vrstu invaliditeta. Zaključeno je da udruge osoba s invaliditetom, kako na lokalnoj tako i na nacionalnoj razini, kao i njihove krovne organizacije trebaju ujediniti snage u borbi za bolji i kvalitetniji život, integraciju i socijalizaciju osoba s invaliditetom. Mnoštvo malih glasova ujedinjenih zajedničkim ciljem glasnije se čuje.

KONFERENCIJA POVODOM MEĐUNARODNOG DANA BIJELOG ŠTAPA

Međunarodni dan bijelog štapa tradicionalno se obilježava 15. listopada s ciljem osvještavanja javnosti vezano za probleme i potrebe slijepih i slabovidnih osoba. Tradicija obilježavanja

spomenutog dana, na svjetskoj razini, započela je još 1963. godine, a u Hrvatskoj „...NE MOGU NAS VIDJETI ...ALI NAS MOGU NAUČITI ... KAKO OSJEĆATI ... VOLJETI ... KAKO POMOĆI...“

Međunarodni dan bijelog štapa tradicionalno se obilježava 15. listopada s ciljem osvještavanja javnosti vezano za probleme i potrebe slijepih i slabovidnih osoba. Tradicija obilježavanja spomenutog dana, na svjetskoj razini, započela je još 1963. godine, a u Hrvatskoj „...NE MOGU NAS VIDJETI ...ALI NAS MOGU NAUČITI ... KAKO OSJEĆATI ... VOLJETI ... KAKO POMOĆI...“

Međunarodni dan bijelog štapa tradicionalno se obilježava 15. listopada s ciljem osvještavanja javnosti vezano za probleme i potrebe slijepih i slabovidnih osoba. Tradicija obilježavanja spomenutog dana, na svjetskoj razini, započela je još 1963. godine, a u Hrvatskoj „...NE MOGU NAS VIDJETI ...ALI NAS MOGU NAUČITI ... KAKO OSJEĆATI ... VOLJETI ... KAKO POMOĆI...“

Međunarodni dan bijelog štapa tradicionalno se obilježava 15. listopada s ciljem osvještavanja javnosti vezano za probleme i potrebe slijepih i slabovidnih osoba. Tradicija obilježavanja

spomenutog dana, na svjetskoj razini, započela je još 1963. godine, a u Hrvatskoj „...NE MOGU NAS VIDJETI ...ALI NAS MOGU NAUČITI ... KAKO OSJEĆATI ... VOLJETI ... KAKO POMOĆI...“

Međunarodni dan bijelog štapa tradicionalno se obilježava 15. listopada s ciljem osvještavanja javnosti vezano za probleme i potrebe slijepih i slabovidnih osoba. Tradicija obilježavanja

spomenutog dana, na svjetskoj razini, započela je još 1963. godine, a u Hrvatskoj „...NE MOGU NAS VIDJETI ...ALI NAS MOGU NAUČITI ... KAKO OSJEĆATI ... VOLJETI ... KAKO POMOĆI...“

Međunarodni dan bijelog štapa tradicionalno se obilježava 15. listopada s ciljem osvještavanja javnosti vezano za probleme i potrebe slijepih i slabovidnih osoba. Tradicija obilježavanja

spomenutog dana, na svjetskoj razini, započela je još 1963. godine, a u Hrvatskoj „...NE MOGU NAS VIDJETI ...ALI NAS MOGU NAUČITI ... KAKO OSJEĆATI ... VOLJETI ... KAKO POMOĆI...“

Međunarodni dan bijelog štapa tradicionalno se obilježava 15. listopada s ciljem osvještavanja javnosti vezano za probleme i potrebe slijepih i slabovidnih osoba. Tradicija obilježavanja

spomenutog dana, na svjetskoj razini, započela je još 1963. godine, a u Hrvatskoj „...NE MOGU NAS VIDJETI ...ALI NAS MOGU NAUČITI ... KAKO OSJEĆATI ... VOLJETI ... KAKO POMOĆI...“

Turistička zajednica grada Zadra prilagodila web stranicu osobama s invaliditetom

Koji su zadarski restorani prilagođeni osobama s invaliditetom, kojim se pravcima kretati Poluotokom ili koje su rute najprikladnije za osobe s poteškoćama u kretanju kako bi sigurno došle do muzeja, sportske dvorane ili nekog drugog objekta ili ustanove – novi je sadržaj na mrežnim stranicama Turističke zajednice grada Zadra, a do istih i mnoštva drugih informacija na svojim računalima sad mogu doći i slabovidne ili slijepe osobe.

O kakvim je prilagodbama sadržaja mrežnih stranica Turističke zajednice grada Zadra riječ?

Ovaj su projekt finansirali i odradili Upravni odjel za EU projekte Grada Zadra i zadarski TZ, dok je tvrtka Lloyds Design iz Labina prilagodila funkcionalnosti i dizajn weba gradskog TZ-a (zadar.travel). Pored funkcionalnih i dizajnerskih prilagodbi na fontu, odnosno veličini i razmaku koji su, primjerice, važni za disleksičare, stranica ima i mogućnost rada u dark modu, ali i integrirani čitač sadržaja na svim jezicima koji se automatski uključuje ako ga koristi slabovidna ili slijepe osoba koja ima deafultno uključen sustav na računalu. Projekt prilagodbe sadržaja na webu za osobe s invaliditetom gradski TZ odradio je u suradnji s udrugama osoba s invaliditetom u Zadru, posebno s krovnom Udrugom tjelesnih invalida Zadarske županije, kako bi sve promjene imale stvarnu vrijednost te pružale informacije gostima s invaliditetom koji posjećuju Zadar.

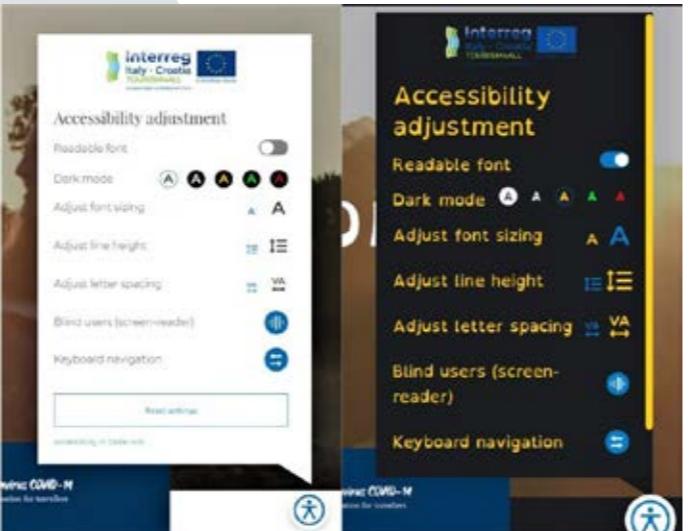

Koji su daljnji planovi i ciljevi zadarskog TZ-a vezano za socijalnu inkluziju osoba s invaliditetom u sferi turizma?

Kao Turističke zajednice grada, jedan od naših ciljeva je predstaviti i raditi na tome da Zadar bude socijalno inkluzivna i pristupačna turistička destinacija. Time će dobiti na dodatnoj vrijednosti i postati otvorena za novo tržište, jer primjerice samo osobe s otežanom pokretljivošću čine čak 15% svjetske populacije. Želja nam je podignuti svijest o različitosti i uvažavanju svakog pojedinca, ali isto tako pokazati da Zadar prati globalne trendove – rekao je direktor Turističke zajednice grada Zadra g-din. Mario Paleka

Možete li nam reći malo više o samom projektu?

Ovaj projekt kojim su na jednom mjestu sadržajno objedinjene sve informacije važne za osobe s invaliditetom, realiziran je sredstvima iz EU fonda Tourism4All, koje je osigurao gradski Upravni odjel za EU fondove. S druge strane, riječ je o projektu uskladenom sa Zakonom o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora. Drugim riječima, digitalna pristupačnost obaveza je i praksa prilagodbe mrežnih

stranica tijela javnog sektora, mobilnih aplikacija i digitalnih dokumenata kako bi im svi korisnici mogli pristupiti, koristiti ih i razumjeti bez obzira na vizualne, slušne, motoričke ili kognitivne poteškoće. Zakon je stupio na snagu prije dvije godine u skladu s Direktivom Europskog parlamenta i Vijeća o pristupačnosti internetskih stranica i mobilnih aplikacija tijela javnog sektora, koja su ih potom morala uskladiti s odredbama Zakona do 23. rujna ove godine. Projekt izrade turističko-informativnih materijala za osobe s invaliditetom nastavit će se izradom tiskanih materijala na Brailleovom pismu i audio čitačima tiskanih info sadržaja na mobilnim uređajima, što će također biti financirano sredstvima iz EU fonda te u suradnji sa zadarskim Upravnim odjelom za EU fondove.

Znamo da je ovo tek početak, svjesni smo da je pred nama velik posao i da postoji puno stvari na kojima treba proraditi. Imamo dosta toga u planu i dat ćemo sve od sebe da ovaj projekt bude kvalitetno sproveden – zaključio je Paleka.

PRILAGOĐENOST SVEUČILIŠTA U ZADRU POTREBAMA OSOBA S INVALIDITETOM

U slijedećim recima posvetit ćemo malo vremena obrazovanju osoba s invaliditetom, točnije, bit će govora o mogućnostima za osobe s invaliditetom vezano za studiranje na Sveučilištu u Zadru. Sukladno podacima na službenim Internet stranicama Sveučilišta, osobama s invaliditetom je omogućena prilagodba načina studiranja sukladno njihovim individualnim mogućnostima i sposobnostima. Pravo na spomenutu prilagodbu načina studiranja ostvaruje svaka osoba s invaliditetom (student, studentica) koja svoj zahtjev za istom potkrijepi dokumentacijom kojom se dokazuje potreba za prilagodbom. Odrađuje se i intervju sa studentom/studenticom kako bi se ustanovilo o kakvoj vrsti prilagodbe je riječ. Detaljne informacije vezane za prilagodbu studija osobama s invaliditetom mogu se dobiti u Studentskom savjetovalištu Sveučilišta u Zadru. U Savjetovalištu studenti dobivaju stručnu pomoć i podršku tijekom procesa studiranja, kao i psihološku pomoć i podršku kroz radionice i predavanja, bilo da se radi o individualnom savjetovanju ili grupnom radu. Ukoliko tijekom studiranja dođe do pogoršanja zdravstvenog stanja, hospitalizacije ili je student/studentica primoran ići na terapije, pretrage i sl. moguća je nadoknada nastave, a tu je i mogućnost online nastave. Prema dosadašnjem iskustvu djelatnika Studentskog savjetovališta, studenti s invaliditetom nemaju problema prilikom praćenja online nastave. Inače, sve usluge koje se pružaju unutar Savjetovališta su besplatne, a diskrecija je zajamčena.

Zgrade pod okriljem Sveučilišta su prostorno pristupačne osobama s invaliditetom pa tako na ulazima postoje rampe za invalidska kolica, a unutar zgrada postoje dizala s tipkama otisnutim Braillovim pismom, koso sklopiva podizna platforma, vertikalno podizna platforma, rampe za svladavanje razlika u visini kao i toaleti prilagođeni osobama s invaliditetom. Omogućen je i pristup restoranu **Barbakan**, znan kao velika menza, te restoranu **Citadela**, znanom kao mala menza, studentskom klubu **Božo Lerotić** kao i Studentskom savjetovalištu te studentskom domu, Znanstvenoj i Gradskoj knjižnici.

Za potrebe studenata i studentica s invaliditetom, Sveučilište je omogućilo pristup asistivnoj tehnologiji koju je nabavilo

Studentsko savjetovalište Sveučilišta u Zadru putem sudjelovanja u dva međunarodna TEMPUS projekta: DUCAS "Developing university counselling and advisory services" i EduQuality "Education for Equal Opportunities at Croatian Universities". Riječ je o: govornoj jedinici, džepnom ručnom skeneru za unos manje količine teksta, električnom ručnom povećalu, brajičnoj bilježnici, računalima, tabletima, projektorima i sl. Spomenuta oprema se nalazi u sklopu studijske čitaonice u starom kampusu kao i u prostoru Studentskog savjetovališta i kao takva je dostupna svim studentima i djelatnicima Sveučilišta u Zadru. Tako su recimo osobama s oštećenjem vida, uz asistivnu tehnologiju dostupni i zvučni zapisi ispitne literature. U nastavi na daljinu ili kao nadopuna nastavi uživo koristi se platforma Merlin ili njezina inačica Moodle putem kojih su studentima i studenticama sa senzornim teškoćama ili disleksijom dostupni nastavni materijali za pripremu za praćenje samog predavanja. Dodatna prednost spomenutih platformi je u tome što je moguće prilagoditi čitkost materijala. Ukoliko je studentima i studenticama s invaliditetom potrebno više vremena za savladavanje studijskih obveza bilo da je riječ o prilagodbi načina prezentacije nastavnog sadržaja bilo zbog poteškoća u korištenju informatičke opreme ili načinu pohađanja nastave i polaganja ispita to im je omogućeno u okvirima tekuće akademске godine.

Osnovna prava studentica i studenata s invaliditetom podrazumijevaju:

1. Prostornu pristupačnost, o kojoj smo već govorili
2. Pravo na prijevoz odnosno pravo na novčanu potporu za podmirenje dijela troškova prijevoza za redovite studente/studentice s invaliditetom (u slučaju nedoumica obratiti se na službenu e-mail adresu: prijevoz-potpore@mzo.hr ili broj telefona: 01/4594-544.)
3. Pravo na izravni smještaj u studentski doma ukoliko osoba s invaliditetom ima invaliditet najmanje 50%. To se odnosi i na studente/studentice s invaliditetom na poslijediplomskom sveučilišnom studiju.
4. Pravo na stipendije
5. Pravo prednosti pri upisu
6. Prilagođen pristup polaganja ispita državne mature

Za sve detaljnije informacije vezano za prava studenata/studentica s invaliditetom možete pročitati u dokumentu Osiguravanje minimalnih standarda pristupačnosti visokog obrazovanja za studente s invaliditetom u RH ili se pak obratiti Studentskom savjetovalištu odnosno Povjerenstvu za studente s invaliditetom koje djeluje u okviru Savjetovališta. Također se možete obratiti i Hrvatskom savezu udruga mladih i studenata s invaliditetom.

U okviru Sveučilišta postoji i izborni kolegij Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom koji je osmišljen s ciljem izjednačavanja mogućnosti studiranja osobama s invaliditetom te senzibiliziranja studenata-asistenata za potrebe i poteškoće osoba s invaliditetom kao i razvoja njihovih socijalnih vještina i sposobnosti. Spomenuti kolegij je dostupan svim studentima i studenticama koji studiraju u okviru Sveučilišta u Zadru bez obzira na razinu studiranja. Potrebno je da student/studentica asistent i student/studentica s invaliditetom budu suglasni u svom „partnerstvu“ te da su u sklopu istog studijskog programa te na istoj razini studiraju. Više o detaljima vezanim za spomenuti kolegij možete pronaći na službenim

stranicama Sveučilišta u Zadru ili se pak obratiti Studentskom savjetovalištu.

Osobama s invaliditetom je dostupna i mreža potpore za vrijeme studiranja odnosno djelatnici različitih odjela Sveučilišta u Zadru i vanjski suradnici koje studenti/studentice s invaliditetom mogu kontaktirati po potrebi.

U sklopu Studentskog savjetovališta, Sveučilišnoj knjižnici, tajništva odjela te na Internet stranicama Sveučilišta su dostupni priručnici u sklopu kojih su obrađene različite teme kao što su: prostorna pristupačnost, pristup informacijama i uslugama, izvođenje nastave, mentorstvo i konzultacije, međunarodna mobilnost studenata, slobodno vrijeme, psihosocijalne potrebe studenata i sl. sa svrhom senzibiliziranja i educiranja djelatnika visokih učilišta vezano za potrebe studenata/studentica s invaliditetom.

Sveučilište u Zadru provodi i razne aktivnosti i projekte vezano za potrebe studenata/studentica s invaliditetom, a tu je i program mobilnosti unutar programske zemalja ERASMUS + u kojem mogu sudjelovati i studenti i studentice s invaliditetom koji u tom slučaju imaju pravo na dodatnu finansijsku potporu. Kako je Sveučilište dio EU Connexus

mreže sveučilišta sve je intenzivnija suradnja s partnerskim sveučilištima na području pružanja podrške studentima s invaliditetom. O svemu navedenom možete čitati više na službenim Internet stranicama Sveučilišta u Zadru.

U nastavku će student sa 100% tjelesnim invaliditetom, koji je ovom prilikom želio ostati anoniman, podijeliti s nama svoje iskustvo studiranja na Sveučilištu u Zadru:

Prema Vašem mišljenju, kakva je pristupačnost zgradama Sveučilišta i prostorijama unutar nje kao i drugim prostorijama i lokacijama na kojima se održavaju predavanja?

Što se tiče toga kako je sveučilište koje pohađam prilagođeno mojim potrebama, nemam se na što žaliti. Pristupačnost je dobra, sveučilište ima rampe i dizala koje mi omogućuju ulaz u zgradu i kretanje kroz nju bez problema. Imam i sanitarni čvor prilagođen osobama s invaliditetom.

Kakav je odnos djelatnika Sveučilišta, te drugih studenata prema osobama s invaliditetom, kakav je osjećaj studirati u okruženju Sveučilišta?

Studiranje je ugodno sa većinom dosta otvorenim i susretljivim kolegama koji pogledaju onu zlatnu sredinu između pažljivosti i opuštenosti.

Dobivate li adekvatnu pomoć od Studentskog Savjetovališta, koristite li mrežu podrške osobama s invaliditetom?

Mrežu podrške osobama s invaliditetom, zasada nemam potrebu koristiti, aako i ima kakvih problema, uvijek je dostupno Studentsko savjetovalište.

Jeste li zadovoljni prilagođenošću studentske menze potrebama osoba s invaliditetom?

Pristup menzi je jednostavan, ista je vrlo dobra, uz iznimno susretljivo osoblje.

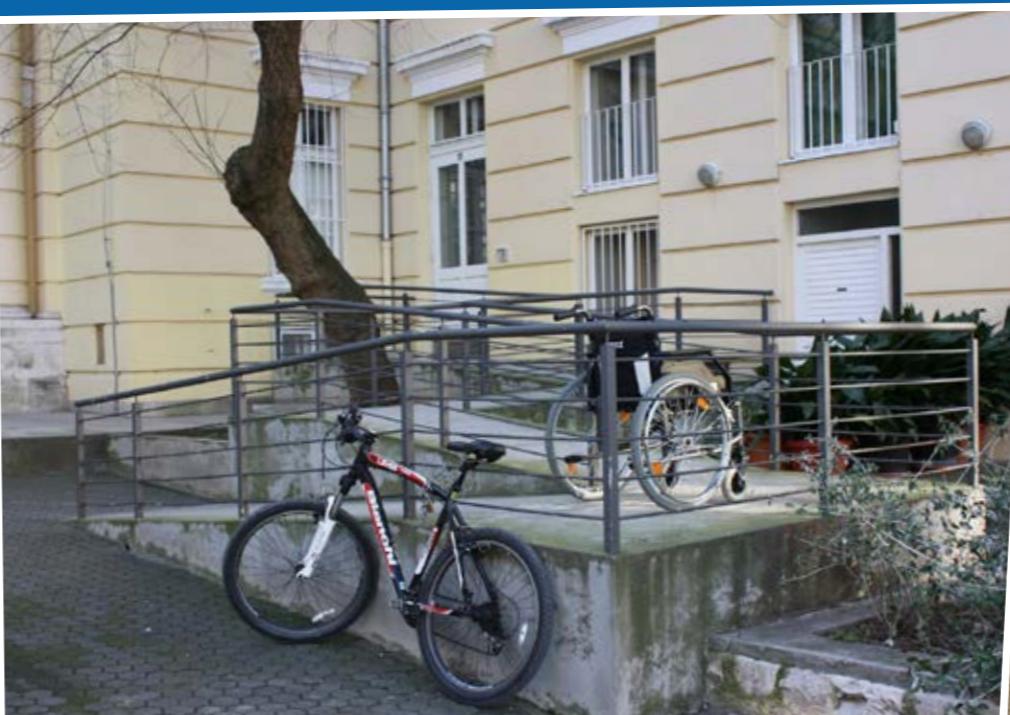
Jeste li upoznati s kolegijem Vršnjačka potpora studentima s invaliditetom?

Upoznat sam s tim kolegijem, ali ga ne pohađam jer su kolege na godini susretljive, a imam i osobnog asistenta na raspolažanju.

Imate li kakvih prijedloga za poboljšanje, olakšavanje uvjeta studiranja osobama s invaliditetom na Sveučilištu u Zadru?

Ne mogu reći da sam s nečim nezadovoljan, ako se i pojavi kakav problem glede pristupačnosti ili u samom procesu studiranja i sl. uvijek se netko potradi ići mi ususret.

Nadamo se da ćemo informacijama iznesenim u ovom našem malom članku, te pozitivnim iskustvom studenta s invaliditetom potaknuti barem jednu osobu s invaliditetom da se odluči na sudjelovanje u akademskoj zajednici bilo Sveučilišta u Zadru, bilo nekog drugog učilišta jer svaka stepenica više u obrazovanju otvara put ka boljem životu.

KNJIŽNIČNE USLUGE ZA OSOBE S INVALIDITETOM U ZNANSTVENOJ KNJIŽNICI ZADAR

Osobe s invaliditetom imaju iste potrebe za informacijama kao i osobe bez invaliditeta. Upravo zato je potrebno razvijati knjižnične usluge za osobe s invaliditetom. Potreba za izgradnjom zbirki u zamjenskim formatima i njihovo približavanje čitateljima zahtjeva razvoj posebnih usluga. Međunarodni savez knjižničarskih društava i ustanova (IFLA) prepoznao je važnost formiranja i otvaranja usluga za osobe s invaliditetom kroz smjernice za razvoj službi i usluga ... Osim na međunarodnoj razini Hrvatsko knjižničarsko društvo sudjeluje i na nacionalnoj razini kroz svoja izdanja, preporuke i projekte na tom planu. Knjižnice u Hrvatskoj osvijestile su potrebu pristupa informacija za osobe s invaliditetom, a među njima je i Znanstvena knjižnica Zadar. Osnovana je 1855. godine, prema tipu općeznanstvena knjižnica otvorenog tipa. Prima obvezni primjerak tiskovina Republike Hrvatske. Nudi usluge vanjske posudbe knjiga, tihog rada u čitaonici, izrade CIP zapisa, međuknjižnične usluge, fotokopiranje i skeniranje građe, informacijske usluge, tematska pretraživanja ...

Knjižnične usluge za osobe

s invaliditetom u Znanstvenoj knjižnici Zadar prvenstveno su namijenjene teže pokretljivim te slijepim i slabovidnim osobama. U sklopu Odjela rada s korisnicima u prosincu 2010. godine otvorena je Čitaonica prilagođena osobama s invaliditetom koja se nalazi u prizemlju zgrade knjižnice. Oprema čitaonice je prilagođena namještajem i sanitarnim čvorom, a za osobe u invalidskim kolicima osigurana je i pristupna rampa na ulazu u zgradu knjižnice. Slabovidnim je korisnicima dostupno elektroničko povećalo, a slijepim korisnicima računalo s čitačem zaslona. Stručni djelatnici knjižnice pomažu korisnicima pri pretraživanju i posudbi knjižnične građe, te podučavaju korisnike

s samostalnoj uporabi raspoloživih pomagala. Na zahtjev slijepih korisnika konvertiraju tiskanu knjižničnu građu u njima čitljiv elektronički oblik i pružaju informacije o svakodnevnom životu slijepih i slabovidnih osoba te o službama podrške na svim razinama, od lokalne do državne. Knjižnica se odlučila na ovakav način iz razloga da građa bude pristupačnija korisnicima i da prati korisničke želje. Kriteriji koji se moraju poštivati je da se isto djelo ne može pronaći u Hrvatskoj knjižnici za slijewe, na internetu i poštivanje Zakona o autorskim i srodnim pravima. Projekt izrade zvučnih knjiga, koji provodi knjižnica, namijenjen je slijepim i slabovidnim osobama, osobama s oštećenjem vida i

perceptivnim poteškoćama te svima onima kojima čitanje standardnog (crnog) tiska predstavlja poteškoću. Knjižnica ima dobru suradnju s udrugama, pa tako preko Udruge slijepih Zadarske županije dolazi veliki broj korisnika, a ovaj članak je jedan od načina kako da knjižnica upozna buduće korisnike sa svojim uslugama namijenjenim osobama s invaliditetom.

Knjižnica je od 2013. do 2014. godine sudjelovala na projektu "TALKING BOOKS - improving accessibility of public library services for blind and visually impaired persons" koji se odnosi na uključivanje slijepih i slabovidnih osoba u svakodnevne

aktivnosti. Bespovratna sredstva za projekt odobrila je EU unutar IPA prekograničnog programa suradnje Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Ovim se projektom uredio studij za snimanje zvučnih knjiga u zgradi Knjižnice, za kojeg je 2020. godine nabavljena nova oprema. Nabavljeno je i vozilo kojim se dostavljaju zvučne knjige korisnicima koji ne mogu doći u Knjižnicu te prijevoz korisnika do Knjižnice.

Uz dvanaest elektroničkih knjiga izrađenih prema zahtjevima korisnika s teškoćama u čitanju standardnog tiska (tzv. „book on demand“), Knjižnica u svom fondu ima 125 zvučnih knjiga (od kojih su 33 zvučne knjige

napravljene u studiju Znanstvene knjižnice) i 13 brojeva časopisa u zvučnom obliku.

Znanstvena je knjižnica ovim uslugama za osobe s invaliditetom premostila barem jedan dio barijera od prilagodbe glavnog ulaza u zgradu, ali i one vezane za tehnološku pristupačnost te se nuda da je uspjela ovim uslugama i samim pristupom približiti kvalitetniji pristup informacijama osobama s invaliditetom u današnjem informacijskom dobu.

Tomislav Blažević
dipl. knjižničar
Znanstvena knjižnica Zadar

Život s osobom s invaliditetom - BOGATSTVO I BLAGOSLOV - ma kako težak bio

Život, mnogi su ga pokušali definirati, filozofski, teološki, antropološki ali sve te definicije imaju određenu dozu subjektivnosti i rezerviranosti jer zapravo kako možemo i definirati nešto što je stalno u procesu. Meni nije namjera baviti se definicijom života ali ču napisati kako ja doživljavam taj pojam u razvoju i procesu. Za mene je život jedan roman, sastavljen od mnogo priča, roman bez određene tematike jer tematika se iz priče u priču izmjenjuje, bez određenog žanra jer žanrovi se neprestano izmjenjuju od ljubavnih do tragičnih. Priče života ne možeš pisati unaprijed jer su nepredvidljive. Ako ih stalno čitaš unazad, ostaješ zaglavljen u prošlosti i ne doživljavaš sadašnjost, a jedino ih u sadašnjosti možeš pisati jer je ona jedino vrijeme kada stvarno živiš.

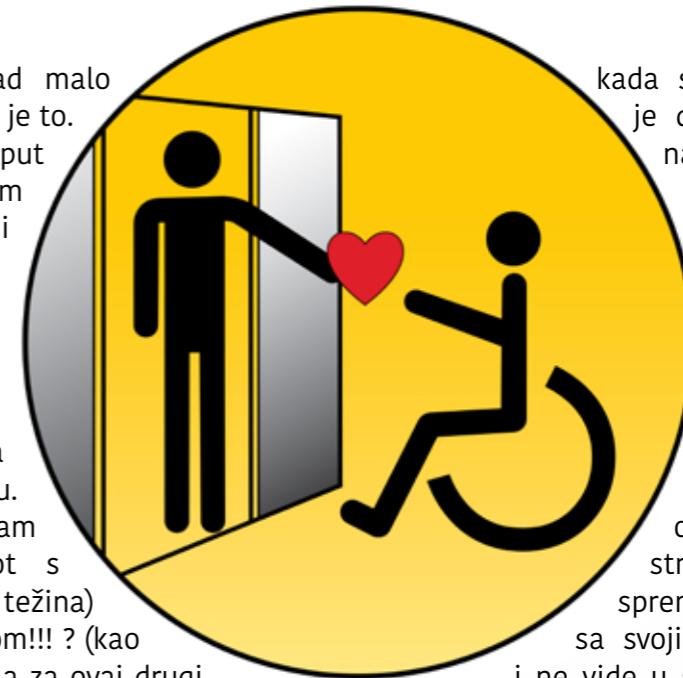
Svi se mi rađamo okruženi lijepim željama, željama za dobrom zdravljem, sretnim životom i onom krilaticom „živjeli su sretno do kraja života“. Meni je tako smiješna ta završnica bajki jer ne piše do kraja čijega života ili kad je taj kraj, možda ubrzo, ne umireš u paru, ali to je i tako bajka, kao što život to nije. Priča koju ču napisati priča je osobe s invaliditetom i ograđujem se odmah na početku, to je moje viđenje i moj doživljaj života osobe s invaliditetom i života s osobom s invaliditetom. Jedni su to dobili rođenjem, drugi u nekoj fazi života i nitko ali baš nitko nema identične živote, osjećaje, obiteljske situacije, ne nose se jednakom s tim darom. Kažem darom jer ga sigurno nismo sami izabrali već nam je darovan, pa kao što za rođendan dobiješ poklon koji ti se ne sviđa tako je i ovo dar koji vjerojatno spada u tu kategoriju darova. Ja sam dugo živjela baš s tom mišlju kako je to jedan ružni dar koji mi je promijenio cijelu koncepciju života i koji je utjecao na sve ljude oko mene, moju obitelj, moje

prijatelje, zapravo na mene samu. Vraćala sam se stalno u one priče iz prošlosti, propuštala namjerno sadašnjosti, budućnost sam prekrižila i tako sebe stavljala u svijet bez života, a u životu. Glumila prema vani nekog super heroja koji se nosi sa svim promjenama koje su nastupile, a u sebi proživljavala život u potpunoj suprotnosti. To je stalni rat sa samim sobom u kojem gineš i ostaješ živ. Neki SF film.. Izjedala sam sebe s tim da to više nisam. Ja da je to netko drugi, osjećala sam se teretom svojoj obitelji, moja djeca žive u jednom životu koji sam im ja poremetila i nemaju bezbrižnost dobi kojoj pripadaju, moji roditelji, sestra, njezina obitelj u stalnom su stresu, strahu, brinu o meni na sve načine i sve te neke misli i osjećaje sebe kao tereta drugima, kao sebe koja ne bi ni trebala postojati i kako bi onda svima život bio lakši. Ali onda sam u jednom trenutku svoje vjere okrenula sliku naopako, pročitala priču unazad, pogledala sebe s odmakom i dobila nekakvo sasvim drugo svjetlo, sasvim drugu priču. Zapitala sam se, ok: „Sada je tako kako je, što sam ja stvarno dobila s tim svojim invaliditetom, što su dobila moja djeca, što su dobili moji bližnji. Da li je ovo dar ili teret?“. Možda ovo zvuči čudno jer što su mogli dobiti ali vidjeti će te da su dobili puno. Svoje nedostatke i ograničenja kao osobe s invaliditetom ne mogu anulirati, oni su moj novi život, moja nova sadašnjost koja se mijenja

u svakoj sadašnjosti, ponekad malo bolje, ponekad malo gore ali to je to.

Opet ja sam dobila dar, ali ovaj put dar koji mi se sviđa, otvorila sam svoja osjetila i uočila da postoji ljepota svakoga novoga dana. Upoznala divne ljude sličnoga stanja, ostvarila prijateljstvo koje je neprocjenjivo, počela koristiti termin „Ja sam osoba s invaliditetom“, a da pri tom nemam mučninu. Pitate se zašto? Zato jer sam sebi postavila pitanje: Život s osobom s invaliditetom.(kao težina) Ili Život s osobom s invaliditetom!!! ? (kao bogatstvo). E ja sam se odlučila za ovaj drugi.

Živjeti s invalidnom osobom izazov je za sve koji žive s njima u bilo kakvom odnosu. Bazirati ću se na najbliže. Obitelj koja ima takvog člana ima jednu drugačiju dimenziju sreće, veseli se sitnicama, novom danu, malim koracima, velikim osjećajima. To su ljudi koji se naučili strpljivosti, koji u pomaganju vide blagoslov koji su sami odabrali pomoći, proživljavati dane s tim članom obitelji, sami su odabrali svoje živote promijeniti i prilagoditi tom članu obitelji, oni su to odabrali jer na takvo nešto ne može ih nitko prisiliti. To saznanje skinulo je s mojih leđa veliko breme sebe kao tereta, a da pri tome nisam zaboravila koliko sam zahvalna njima na bas tom odabiru. Ja se osjećam slobodnije i vrijednije. Moja su djeca kao mala (a sada su već odrasli ljudi) razvila osjećaj empatije prema slabijima i nemoćnim, nisu okretali glavu ili upirali prstom

kada su vidjeli nekoga tko je drugačiji u nečem od nazovimo standardne osobe. Znam,

prerano su sazrjeli i osamostalili se, ponekad zamijenili uloge sa mnom tko je kome dijete a tko roditelj ali i to je donijelo nešto dobro, oni su tolerantniji od svojih vršnjaka, strpljiviji, zreliji i spremniji za život. Nose se sa svojim problemima zrelije

i ne vide u sitnim nedaćama koje život nosi problem globalnog razmjera. Vole život onakav kakav je. Kvalitetnije su osobe. Moglo je biti i drugačije ali nije. Shvativši to vise nisam sebe krivila za svoje stanje i žalila svoju djecu jer me imaju ovaku. Gledajući s tog novog kuta života, shvativši i prihvativši sebe kao takvu i sve one koji me okružuju kao ljudе koji u suživotu sa mnom uzajamno dobivamo i dajemo shvatila sam da sam vrijedna pažnje, pomoći, ljubavi i da prihvatajući ovaj način pisanja sadašnjice mogu još puno dati i primiti. Sada su moja ramena olakšala, moje grudi ne pritišće breme, a svi živimo lakše, sretnije, humorističnije. Ne mogu lagati da nema“ onih dana

, kao i kod svih ali dođu i prođu, ne traju. Ne znam što nosi budućnost, to samo Bog zna, prošlost je iza mene i ne uživljavam se preduboko u nju ali sadašnjost mi je jača, sretnija, ispunjenija, nema straha, nema samooptuživanja, nema jadanja. Živim u trenutku, planiram neke planove u budućnosti i idem naprijed sa svojim pomagalom za hodanje i cestom i snovima. Hvala mojoj djeci jer su mi pomogli otvoriti oči i vidjeti ljepšu stranu moje invalidnosti, hvala mojim roditeljima koji bezuvjetno svoje živote prilagođavaju mome, hvala mojoj sestri i njezinoj obitelji jer me brzo vrate kad zagazim u tamu, a na kraju hvala mojim prijateljima koji su ostali uz mene i koji me ne gledaju sa sažaljenjem. Hvala životu na priči koju pričam i koju sada dijelim s vama. Život s osobom s invaliditetom - bogatstvo i blagoslov - ma kako težak bio.

Majda Vukoša

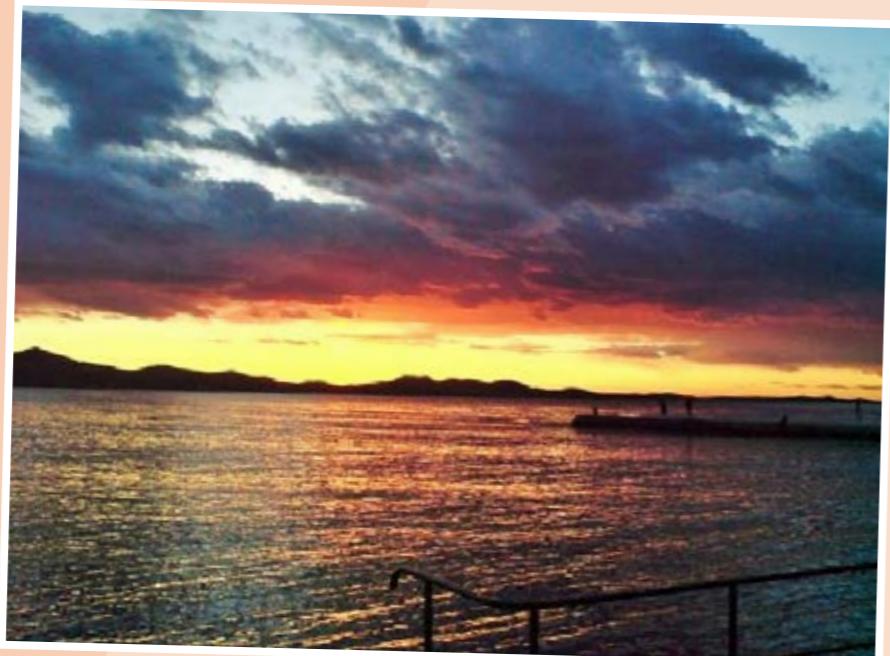
Stvaralaštvo Marije Ilić

Zalazak

Polako spušta se sumrak
i sunce lagano tone.
Zlateći sve oko sebe
miluje brazde modre.
Dok ljube se dvije sjene
a galeb lagano kruži
visoko znad mene.

A onda vatrena kugla
zaroni duboko u more.
Tisuću boja je prate.
I odjednom sve stane,
i more i nebo i zemlja.
I galeb što visoko leti.
Zanijemi priroda cijela
od te silne ljestvica.
A onda sve se trgne,
sa mrakom stope se sjene.
Samo se nebo rumeni
i sve oko mene.

Marija Ilić

Zabavni kutak

SASTAV NEDIC	DUŽA JOSRACKA NA NAPU- RAVANJE	EMIROVA BRENJA- KINJA	REKLAMNI LUSTIC	UNE GLUMICE KOLESAR	KOJI NUE NEHRAN	PATULJASTO PLEINE U AFRIKI	ZENSKO INE (NATALIA)	PROGASITI NEVAKCEN ILI PONI- ŠTI	TAJAN- STVENOSE TAJNOV- TOST	ŽENSKO LIKE (GRČKI) BOŽICA	"ISTOK"	GOLAŽENJE U RAZNUM SMJERO- VIMA	LILJAN	KRAJ IZMEU DRAVE I DUNAV
GRAD SA SLIKE SREDISTVO OD OSUŠE														
STANOV- NICE USA														
KNUJŽEV- MOST														
KARLOVA- ČKA RUEKA														
KRATICA ZA "KOTA" NAUM, NANJERA														
TELEFON- SKI POZIV (POKRR.)														
AUSTRIA														
MALI IVER, IVERICK														
OPATIJSKA ILI MAKARSKA "ZAPAD"														
ČINTI DA SE ŠTO ALFHE ZVUK S TELEVIZORA														
ISKREM ČOVJEK														
OLAKŠICE AKA, EPI- KA, KASA, SVIR														
POKAZIVA ZAMJENICA														
UZVIK GLED VIDI														

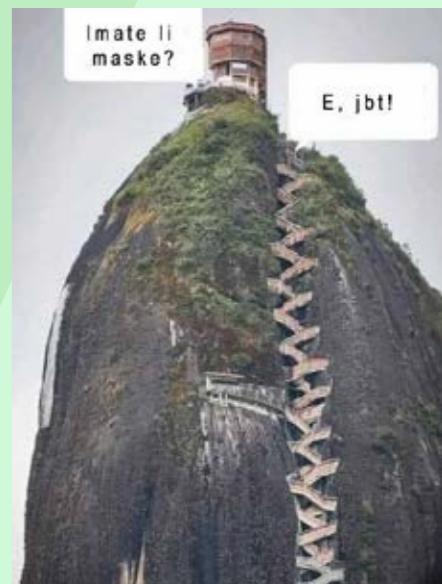
VRSKA GUSTERA MALO OVDJE MALO ODOJE	DVOBOJ, SRAZ	ZEMLJINA MJERJA	JAPANSKI DRŽIVOMA NA BOŠU KOŽE	...KAO DUBROVNIK	ESTONAC (Or.)	NIT KOŠE	GLASATI SE POPUT MAGARCA	ANTUN NALIS	JEDNA OD UPALA SLUŽNICE	JUG ...NEBA PA U REBRA!
DRŽAVA NA ISTOČNOM ATOLU Yaren	▼				SMRŽNUTA ROSA, MIRAZ RUPAJA					
PREBITI NA MRTVO ...				PTICA PALČIĆ NEKOĆ SLO- SKI-SKAKAČ, MIRAN					KIN, FILOZOF, LAO ... UKRAJINAC, RUSIN	
TAL PUZIĆAR, ALESSANDRO				EASY RIDER RADIONICA ZA PRERADU LANA						LUXEMBURG ONOMA- TOPJEJA EKSPLOZIJE
ELIZABETH TAYLOR										
VRSKA MOR, RIBE										
TITULA DIRIGENTA DOŽIVJETI NESREĆU										
OPUŠTENO, NEUŠIJENO										
AMPER										
"SERISKI"										
POPREĆNA GREDA (ob- ruto: MART)										
ROY ESTRADA										
AUTOMOBIL POJAČANOG MOTORA										
DENAR										
ARTIST U CIRKUSU										
TEMELJ SVEGA PO TAOIZMU										
VRSKA ANTILOPE										
EKSTRAKT: ISCRIPNA ZNAKI RECIO ...										

Razgovaraju dvojica poduzetnika:

- Ne mogu spavati. Posao ne ide otkako su uveli ove mjere, moram dijeliti otkaze. Zadužen sam do grla.
- A ti?
- Ko' beba.
- Kako, kad si dužan kao i ja?
- Sat spavam, sat plačem.

Trenirajući možete dodati godine svome životu. Evo juče sam trčao 6 kilometara i već se osjećam kao da imam 80 godina.

Danas su mi poslali pismo iz banke i piše: Posljednja opomena. Napokon će me pustiti na miru!

**Udruga tjelesnih invalida
Zadarske Županije Zadar**

POČETNA OBAVIESTI KONTAKT O nama FOTOGLERIJA SLAVNIK ARHIV ČLANSTVO U UDROZI

KROZ ŽIVOT ZAJEDNO

DODAJIJU

KONTAKTOVATE NAS

POSTAVITE ĆLAN

O nama – naša misija

Udruga skuplja one invalidne u području županije Zadarske županije, zadržavajući i dopunjavajući svoje sredstva, gubitci i mogućnosti osvrtne, izvršitve radnje i poslovne.

Zadarskog leta, kroz vlastiti rad i rade drugih invalidnih grupa, uspostavljene i razvijene su nove.

U sklopu razvojnog ciljanja članova svima, ZDZ članovima od 30.10.2017. uveličavajući sredstvili - periodom udržavanja tijela, od 8 do 10 godina obnovljeni kuce i ih

Kontakt

Udruga Tjelesnih Invalida Zadarske Županije Zadar
Ulica obitelji Stratiko 1
Tel/fax:+38523/213-885
E-mail: uti-zadar@zd.t-com.hr

Radno vrijeme: 08:00 do 12:00 svaki dan osim subote i nedjelje